

поліхудожність дитини, що дозволяє їй досягнути цілісності культури. Не тільки знання, вміння, навички, але й орієнтація учня на загальнолюдські цінності, здатність до творчості й саморозвитку, ціннісного сприйняття творів художньої культури, пов'язані з компонентами, необхідними для реалізації культуротворчого потенціалу особистості, є пріоритетами сучасної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Каган М. С. Философия культуры. Санкт-Петербург, 1996. URL: https://www.vir.nw.ru/wp-content/uploads/2018/09/Kagan-M.S.-Filosofiya-kultury_filosofiya.pdf (дата звернення: 29.02.2020).
2. Малицька О. В. Культуротворча діяльність як пріоритет сучасної вищої освіти. *Молодий вчений*. 2017. №1. С. 117-120.
3. Малицька О. В. Культурологічна діяльність як фактор гармонізації особистості. Сучасні тенденції в бізнесі та суспільному секторі: колективна монографія. Ополе, 2016. С. 117-139.
4. Смолінська О. А. Культуровідповідність як провідний принцип організації культурно-освітнього простору педагогічного університету. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2014. № 1. С. 26-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2014_1_4 (дата звернення 27.02.2020).
5. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 15.02.2020).
6. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посіб. Київ: Либідь, 2004. 288 с.

Дар'я МІГЧЕНКО,

студентка М11 гр.

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Алла КРАМАРЕНКО,**

д-р пед.н., проф. (БДПУ)

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ОДНА ІЗ ВИМОГ НУШ

Соціальний запит на креативну особистість відображений у законодавчих актах із проблем освіти, в яких наголошується на перспективах формування неповторної унікальної людини, що здатна творити. Як зазначається в Законі України «Про освіту», галузевих стандартах вищої освіти, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012- 2021 рр. та інших державних документах, освіта повинна забезпечувати формування в особистості не лише системи знань, наукового світогляду, а й розвиток їхньої креативності, навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти і самореалізації. Розвиток креативності особистості є пріоритетним напрямом сучасної освіти.

Зміст Державного стандарту початкової загальної освіти (2011, 2018) та навчальних програм галузей освіти не передбачає вивчення основ творчої діяльності. Проте найвищий рівень (творчий) дванадцятибальної системи оцінювання діяльності учнів вимагає визначення конкретних

критеріїв дослідження динаміки якісних змін в оволодінні відповідними вміннями, які б засвідчували певний рівень опанування школярами креативно-практичними діями.

Молодший шкільний вік – це вік, коли спонтанна креативність дошкільного віку поєднується з абстрактним мисленням, логічністю та інтелектом, який швидко зростає. Цей вік характеризується появою можливості самостійної постановки цілей, мотивування себе, пошуку способів креативних дій та контролю результатів. Але, на жаль, спостереження показують, що значна частина учнів під час освітньої діяльності перетворюється на пасивних виконавців завдань. Тому формування креативності молодших школярів шляхом – важливе завдання сучасної педагогіки.

На думку групи упорядників Концепції Нової української школи (Л. Гриневич, О. Єлькін, С. Калашнікова, І. Коберник, В. Ковтунець, О. Макаренко, О. Малахова, Т. Нанаєва, Г. Усатенко, П. Хобзей, Р. Шиян), учителів навчатимуть, як плекати в учнів і в собі гідність, оптимізм, сильні риси характеру та чесноти; суттєвих змін зазнає сам процес і зміст підготовки вчителя [1]. За Концепцією НУШ (розділ 3 «Умотивований вчитель»), учителі опануватимуть особистісно орієнтований та компетентнісний підходи до управління освітнім процесом, психологію групової динаміки тощо [1]. У зв'язку із цим варто говорити про нову роль учителя: не як єдиного наставника та джерело знань, а як коуча, фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини, здатного розвивати креативні здібності дитини.

Становить інтерес той факт, що ще в середині ХХ ст. було запропоновано близько 60 варіантів інтерпретації цього поняття.

Загалом категорія «креативність» – міждисциплінарна, оскільки її вживають представники філософії, психології, соціології, педагогіки тощо. Відповідно, ці визначення щоразу набувають специфічного забарвлення.

Термін «креативність» уперше зустрічається у філософському словнику 1991 р. на позначення властивості, характерної особливості творчої особистості, процесу, продукту, що проявляє себе в зміні універсуму культури, досвіду індивіда або соціальної значущості. У філософському словнику 1998 р. подано розширене тлумачення цього поняття як здібності, характерної риси творчої особистості, що проявляється в зміні універсуму культури, досвіду індивіда, сфери культурних значень і смислів.

Як зазначає А. Крамаренко, розвиток креативності учнів відбувається на всіх етапах шкільного навчання, разом із тим найдоцільніше вчити творити школярів із раннього віку, оскільки у початковій школі діти опановують способами освітньої діяльності, прийомами вирішення навчальних завдань, якими користуються надалі [2, с. 118].

Креативність є загальною властивістю особистості, яка проявляється під час творчого процесу як здатність породжувати різноманітний, соціально важливий, оригінальний продукт і продуктивні шляхи його застосування; здатність знаходити рішення у нестандартних ситуаціях; властивість, яка реалізується лише за сприятливих умов середовища на високому рівні в різних галузях людської діяльності протягом свого життя.

Отже, варто зауважити, що сучасний учитель повинен не лише навчати й передавати знання іншим, а швидко орієнтуватись у реальному житті, професійно грамотно розв'язувати різнопланові проблемні та

нестандартні ситуації. Потрібна така особистість учителя, у якій гармонійно будуть поєднані індивідуальність та професіоналізм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція Нової української школи. URL: nus.org.ua (дата звернення: 26.03.2018).

2. Крамаренко А. Розвиток креативних здібностей молодших школярів у процесі ознайомлення з тваринним і рослинним світом різних материків за допомогою технології «лепбук». *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія»* / Редкол.: С. М. Ніколаєнко (відп. ред) та ін. Київ: Міленіум. Вип. 291. 2018. С. 118-123.

Анастасія НОРТЕНКО,

студентка М11 гр.

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Алла КРАМАРЕНКО,**

д-р пед.н., проф. (БДПУ)

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Мета «Глобальної ініціативи створення шкіл здоров'я» ВООЗ полягає у збільшенні кількості шкіл, які правомірно можна назвати «Школами зміцнення здоров'я» – навчальними закладами, що характеризуються постійним нарощуванням потенціалу здоров'язбережувального середовища для життя, навчання і роботи. Це визначення може конкретизуватися залежно від потреб і обставин впровадження даної програми в ЗЗСО.

Також у монографії «Сучасні здоров'язбережувальні технології» (2018) колектив авторів А. Крамаренко, Д. Крамаренко, І. Проха та О. Шмалько вказують, що значна частина захворювань дітей і молоді має так звану дидактогенну природу (дидактичні неврози, стреси, перевантаження, стомлення учнів), тобто напряму викликана або спровокована школою. А хвороба «дидактогенія» (негативний психічний стан учня, викликане порушенням педагогічного такту з боку вчителя) все поширюється в початковій ланці освіти посиленними темпами [2, с. 441].

Пошуки вітчизняних науковців у технологічну й інформаційну еру, що поставила людство перед фактом необхідності вчитися впродовж життя, спрямовувалися на визначення чинників, які б позитивно впливали на навчальні досягнення учнів і водночас зберігали б їх здоров'я [1]. Задяки дослідженням С. Дудка, В. Ільченко, О. Онопрієнко, О. Савченко та ін. були обґрунтовані категорії: «здоров'я», «здоров'язбережувальні технології», «здоров'язбережувального середовища».

Науковцями: Т. Бойченко, Т. Воронцова, О. Гнатюк, С. Гозак, О. Москаленко та ін. було розроблено і впроваджено навчальну програму «Основи здоров'я» для 3-4 класів ЗЗСО.

На основі аналізу праць видатних педагогів і сучасних дослідників уточнимо сутності категорій «здоров'язбережувальне навчання» і його